

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

Péntek
1923 október hó 12.

Felelős szerkesztő: Dr. Hegedűs Loránt.
Szerkesztőség: Piac-utca 34. szám.
Telefon: 10-20, éjjel: 18. Kladohivatal: Piac-utca 49. Telefon: 18. szám.

ARA:
200
KORONA

Kiadó: Hegedűs és Sándor Irodalmi és nyomdai részvénytársaság.
Az előfizetés ára: havonta 4000 korona, külföldre 8000 korona.

Debreczen,
XXI. évf. 231. szám.

Tiltakozás

A Kereskedő Társulat diszterme ma este megtelt a debreceni ipari és kereskedelmi érdekeltségek képviselőivel és Debrecen kereskedő és iparos társadalmának elkeseredésével. A jövedelem- és vagyonadó kivetésére és behajtására irányuló kormányintézkedések bírálata és tiltakozása erősbödött a mai adózási rendszer ellen, a mely bámulatos rövidlátása folytán olyan terheket rak az iparos és kereskedő osztály vállára, hogy azokat teljes joggal mondják elviselhetetleneknek az érdekeltségek szószólói. A mesék világában megtörténhetett, hogy egy rókaról két bőrt nyuztak le, de hogy a valóságban három bőrt nyuzzanak le az adózó polgárokról, ez már a mesék világának fantasztikumát is felülmúlja. Mert a pénzügyi kormányzat a jövedelem- és vagyonadó megállapítására vonatkozó intézkedései háromszorosan akarják behajtani ugyanazt az adót a polgárokon, illetőleg, ha teljesen korrekt mértékét akarjuk meghatározni az adók szorzószámát, okvetlenül eltévedünk a matematika labirintusában, mert az eredeti kivetés, a közben történt valorizálás, magának az adóalapnak megbecsülése magában véve is olyan komplikált tényezői a pénzügyi kormányzat szorzási műveleteinek, aminők legfeljebb csak a Bolvaiak, Pascalok, Carnotok, Pythagorasok és Poincarék elméleteiben foglathatnak helyet s amely szorzási műveletek elvégzéséhez szükséges volna, hogy minden iparos műhelyébe, minden kereskedő áruházába s minden pénzügyigazgatóság hivatali szobáiba legalább is egy-egy Frankl Móríc üljön.

A kereskedők és iparosok tiltakozását és felajdulását éppen ezért semmiféle elfogultság sem minősítheti az öns érdekének máskacs védelmének és a fiskális érdekek merev megtagadásának. Sőt ellenkezőleg, az állam pénzügyi érdekeit is védelmezik a kereskedők és iparosok akkor, amikor ráterelik a pénzügyi kormány figyelmét a sérelmes rendeleteknek és azok végrehajtási módjának várható következményeire, hiszen ha a kereskedő és iparos osztály összeroppan a reákrakott óriási terhek súlya alatt, összeroppan az államháztartás alapja is, mert adóalapot nélkül nem lesznek adóalanyok. A debreceni kereskedő és iparos társadalom nem kíván lehetlent, a mikor azt kéri, hogy a pénzügyi kormány lássa be tévedéseit, enyhítsen rendelkezéseinek szigorán, ha már nem hajlandó a sérelmek orvoslásának gyökeres és egvedül célravezető útjára lépni; a jövedelem- és vagyonadó törvény teljes revíziójára. A felterjesztések özöne nem volt képes eltéríteni a pénzügyminisztert merev álláspontjától, talán az élőszó ereje, a melyhez most a debreceni kereskedők és iparosok folyamodnak, képes lesz elyégezni a ma még lehetetlennek látszó munkát.

seit, enyhítsen rendelkezéseinek szigorán, ha már nem hajlandó a sérelmek orvoslásának gyökeres és egvedül célravezető útjára lépni; a jövedelem- és vagyonadó törvény teljes revíziójára. A felterjesztések özöne nem volt képes eltéríteni a pénzügyminisztert merev álláspontjától, talán az élőszó ereje, a melyhez most a debreceni kereskedők és iparosok folyamodnak, képes lesz elyégezni a ma még lehetetlennek látszó munkát.

Az antant-delegátusok érkezésétől függ a nemzetgyűlés újabb elnapolása

Ugy tervezték, hogy a jövételi bizottság már október 7-én összeül és azután ennek hozzájárulásával a pénzügyi bizottság még ebben a hónapban megkezdheti működését a magyar fővárosban.

A jövételi Bizottság ülése a kitűzött napon elmaradt és egyelőre még bizonytalan, hogy mikor tart ülést, amelyen a magyar kölesön ügyével foglalkozik. Így hát ebben a pillanatban még teljesen bizonytalan az is, hogy a pénzügyi bizottság tagjai mikor indulnak Budapestre. Ez a bizonytalanság kétségessé teszi a nemzetgyűlés elnapolásának kérdését. Amennyiben az elnapolás kérdése valóban a pénzügyi bizottság működésével volna összefüggésben, úgy még teljesen bizonytalan, hogy a nemzetgyűlés október 15-ike után is együtt marad-e vagy sem.

A jövédők támadása a kölesöntárgyalások ellen

A keresztény ellenzéki blokk ma este rendes heti pártvacsoráját tartotta. Az első felszólaló Kiss Menyhért volt, aki szóvá tette a somorjai választást, majd a földreformköveteléről beszélt. Azt mondta, hogy azok a felforgatók, akik nem elégték ki a földnélküli magyarság igényeit, akik elzárkóznak a földbirtokreform elől, mert a területi integritást nem érhetjük el másképpen csak olyan politikával, amely a nép széles rétegeinek érdekeit képviseli.

Eckhardt Tibor volt a következő szónok. Kifejtése, hogy a kormány még mindig nem válaszolt az ő aggodalmaikra, amelyek a külföldi kölesönre vonatkoznak. Megaláztat tartja, hogy a kormány hajlandó olyan alapon tárgyalni a kisantattal, mint amilyen alapon Ausztria kapott kölesönt. Bethlen ellentétbe intott önmagával, mert Bethlen volt az, aki azt mondta, hogy 600 millió aranykoronáért nem lehet elfogadni az ellenőrzést. Félalta, hogy Bethlen az ellenőrzésről tárgyal a kisantattal, ahelyett, hogy a magyar kisebbségek iránti kötelezettségeik teljesítését kívánja előszörban a kisantantól. Sármezev Endre a fassiszták nevében szólt fel. Azt fejtette, hogy fassiszta és szittya nem jelent egyet. Végül Lenkei Lehel beszélt.

Tárgyalások a kisantattal

A magyar Távirati Iroda jelenti: Ma délután 5 órakor a külügyminiszteriumban Daruváry Géza külügyminiszter elnöklésével értekezlet volt, melyen valamennyi miniszterium képviselője megjelent. Megbeszélést kerülnék azok a kérdések, amelyek a szomszédállamokkal felleendő tá-

rgyalások anyagát teszik. Megállapították, hogy a tárgyalandó anyag nagyobb részére vonatkozólag az előkészítő munkálatok befejeződtek, úgy hogy Magyarország részéről meg van a lehetősége a tárgyalások legközelebb való megindításának.

Határkiigazítás Magyarország javára

Szatmár, okt. 11. A szatmárvármegyei Barmeni község határában fekvő Halmos-tanyát a hozzátartozó birtokterülettel együtt, amely a görög Károlyi-uradalom tulajdona, tegnap délelben Románia átadta Magyarországnak. — Adott parancsra a román előőrsek visszavonultak és a magyar őrség lépett a helyeikre. Az ünnep-

Megszavazta a birodalmi gyűlés a kormány kivételes hatalmát

Stresemann megkapta a felhatalmazást a birodalmi gyűlés feloszlására

Berlin, okt. 11. A birodalmi gyűlés a felhatalmazási törvény második szakaszát, mely kivételes hatáskört biztosít a kormánynak, ma harmadszori olvasásban is elfogadta. A német nemzetiek ezért zárt sorokban elhagyták az ülést, a birodalmi gyűlés pedig az általános szavazást a felhatalmazási törvényről szombatira halasztotta el.

Feloszlatták a birodalmi gyűlést

Berlin, okt. 11. Ma reggel 10 órára volt kitűzve a birodalmi gyűlés ülése, hogy harmadik olvasásban is végezzen a felhatalmazási törvényjavaslattal. Az idő már jó későre járt és Loeb elnök még nem mutatkozott a teremben. Amikor végre megjelent az elnök az emelvényen, a pártok padjain csak kevesen foglaltak helyet és a miniszterek közül csak Sollmann belügyminiszter, Braun dr. munkaügyi és Radbruch igazságügyminiszter volt látható. Frölich kommunista, utána pedig Ledebur független szocialista a házszabályokhoz szólva arra kérte az elnököt, hogy a kancellár jelenjen meg az ülésen. Loeb elnök azt válaszolta, hogy a kancellár már bent volt a birodalmi gyűlés palotájában és tájékozódott a pártok számerejéről, de időközben sürgősen a birodalmi elnökhöz kellett mennie; már uton

lyes aktust barátságos lakoma fejezte be.

25 milliárd a népoktatásra

A kultuszminisztérium 25 milliárdot kér a népoktatás céljaira. Kétezer új tanítói állásra van szükség. 1923-ban 825 állást szerveztek. Új tantervet kapnak az elemi iskolák, írásai tanfelügyelőségeket létesítenek. Egy év alatt valamennyi tanköteles beiskolázható lesz.

29,2 milliárddal növekedett a bankiegyforgalom

Budapest, okt. 11. Az államjegy-forgalom október 7-ig a szeptember 30-iki állománnyal szemben 29,2 milliárddal 618 milliárdra emelkedett. — Ezen emelkedés az egyes üzletágak szerint a következőképpen oszlott meg:

Váltóeszámitolás címén 32 milliárd került forgalomba. Az államkincstárnak további hat milliárd előleg bocsátott rendelkezésére. Lombard kölcsönre 1,5 milliárd zsiro kifizetésért 3,6 milliárd és egyéb követelésekért 190,2 milliárd államjegy adott ki. Ezzel szemben az egyéb tartozások növekedése révén 204,3 milliárd államjegy folyt be pénztárainkba. Az egyéb követelések és tartozások növekedése a devizaközpontnak a jegyintézet által ellátott szolgáltatásból ered.

van és hamarosan megjelenik az ülésen.

12 óra tájban meg is érkezett Stresemann kancellár és magához kérte a pártok elnökeit tanácskozára. Csak néhány percig tartott a konferencia, azután a kancellár megjelent az üléssteremben és elfoglalta helyét. Hamarosan hirtelen terjedt, hogy a kancellár felhatalmazást kért és kapott Ebert elnöktől, hogy szükség esetén feloszlassa a parlamentet.

Hittler fegyverrel vonul Szászország ellen

Páris, október 11. Mint a Matin ientli Mainzól, ott hírek terjedtek el, hogy a legközelebbi napokban a bajor nacionalizmus nagy felvonulása várható Szászország és Thüringia ellen. Hittler a hírek szerint 300.000 felfegyverzett emberrel rendelkezik. A kommunista vezérek mindazonáltal bizalommal néznek a felmenyek elé és remélik, hogy helyt állhatnak az esetleges támadással szemben. A főgondjuk most az, hogy szükség esetén a vasúti csomópontokat azonnal kezükre kerithessék.

Éhségzavargás Berlinben

Berlin, okt. 11. Ma délután körülbelül 300 munkanélküli gyűlés után egy vásárcsarnok elé vonult. Utközben akadályozták a forgalmat, ezért a rendőrség a több ezer főre szaporodott tömeget két izben is fegyverrel szórta szét. A tömeghangulat az élelmiszerárak emelkedése miatt igen izgatott.

**A francia munkások
Sztrájkjainak tárgyalásai ellen**

Paris, okt. 11. Az általános szakszervezeti szövetség határozati javaslatot fogadott el, amelyben tiltakozik a megszálló hatalmaknak a német nagyiparosokkal folytatott tárgyalásai ellen mert az a francia-belga katonaság védelme alatt megkísérelt elnyomni a német proletáriátus vívmányait, különösen a 8 órás munkanapot és a munkásellenőrzést. A határozat követeli hogy a katonai megszállást szüntessék meg és Németországgal kezdjenek azonnal tárgyalást.

Az egységspárt elfogadta a földreformnovellát

Budapesti tudósítók jelentik: A kormányhoz közelálló körökben sima lefolyásnak jóslták a földreformnovellát tárgyaló egységspárti értekezletet de már az első értekezlet sem mulhatott el ma délen minden szennáció nélkül. A kormánypárt elnöksége ugyanis a vidéken tartózkodó kiszgazda-képviseleknek budapesti címűkre küldött meghívót és így történhetett meg az, hogy a ma délelőtti értekezleten túlnyomóan nagy birtokos képviselők jelentek meg; míg a párt kiszgazda-szárnyát, amely pedig gyökeres módosítások érdekében készült sikra szállani, alig háromnegy pártag képviselte.

A pártértekezleten megjelent kiszgazda képviselők már az értekezlet megnyitása előtt eles hangon tiltakoztak kisméltóságuk ellen és a földreformnovella tárgyalásának elhalasztása mellett kardoskodtak. Ezt az indítványukat megisméltették azután az értekezlet vége felé is, amikor már nem akadt szónok és az általános vita berekesztésére került a sor. Klebelsberg Kuno gróf kultuszminiszter és nagyatyai Szabó István földművelésügyi miniszter felszólalása után Hoyos Miksa gróf azzal vigasztalta meg a kiszgazdákat, hogy aki akar, felszólalhat a részletes vitában is, nincs tehát semmi ok arra, hogy a földreformnovellát általánosságban már most el ne fogadják.

Az értekezlet többsége azzal tette magáévá Hoyos gróf okoskodását, hogy mindazoknak, akik a mai pártértekezleten nem vettek részt, alkalmat kell adni arra, hogy a részletes vita során általánosságban is hozzászólhassanak a törvényjavaslathoz. Az értekezletre, amelyen általánosságban elfogadták a földreformnovellát, a kormánypárt egyik felhivatalosa a következőket jelentette:

Nagyatyai Szabó István földművelésügyi miniszter az értekezlet megnyitása után indokolta a novella szükségességét. A novellában főként az eljárásról intézendő szakaszok nyerne módosítást. Reflektált egyes el-

leazéki szónokok kijelentéseire, valamint a hercegprímás egyik legutóbbi megnyilatkozására. A kormány most is ragaszkodik ahhoz a megállapodásához, amelyet a hercegprímással annak idején az egyházi vagyon tekintetében kötött. Eszerint az egyházi vagyonok semmiképpen sem bírálhatók el súlyosabban bármely más vagyonnál. Ettől eltekintve, a kormány célja minden közérdeket szolgáló vagyonnak lehetőleg épségben tartása. Elismerem, hogy a földbirtokreformmal kapcsolatban kisméltok is földhöz jutnak, akik a munkálást elvégezni nem tudják (ez talán a mezőgazdasági érdekek szempontjából itt-ott kifogásolható volt), mégis pontosan a szociális érdekek kielégítése, a kisméltok kielégítése a fő célja a reformnak.

Kenez Béla teljesen tárgyilagosan kíván foglalkozni a kérdéssel. Hangsúlyozza hogy az 1920. évi XXXVI. tc. minden tekintetben jó. Alitását megerősíti egy berlini közgazdasági egyetemi tanár ama kijelentése, hogy az összes modern földbirtokreformot erintő törvény között a magyar törvény a legelőkeltebb. Különösen aggodalommal tölti el az a gondolat, hogy esetleg a törvény végrehajtási ideje hosszadalmas lesz. Már is felhívja a kormányt figyelmét arra, hogy a törvény intencióit nem fogják kiolajgatók találni az ellenzék tagjai, azért ennek tárgyalásánál feltétlenül a törvény kielégítő voltáról kell

meggyőzni a közvéleményt. Erdélyi Aladár szerint a földbirtokreform célja: földhöz juttatni a lehetőség szerint a hazával szemben kötelességet teljesítő szegény népet. Ezt azonban nagyrészt el lehet érni a nélkül, hogy a tulajdonjogot átörjék. Elismeri hogy ma már tulajdonjogról olyan értelemben mint azt a római jog meghatározza, nem lehet beszélni.

Klebelsberg Kuno kultuszminiszter kijelenti, hogy most a vallási- és tanulmányi alapítványi birtokok bérlei csakugyan másfél-két mázsa búzát fizetnek holdanként. Különösen kéri, hogy a vallás- és tanulmányi alap vagyona sértetlenül maradjon.

Nagyatyai Szabó István földművelésügyi miniszter hangsúlyozza, hogy a törvény intenciója a kis földművesek igényeinek kielégítése. Ennek biztosítására a novellában is megfelelő gondoskodást kíván.

Hoyos Miksa gróf indítványozza, hogy tegyük szavazás tárgyává, hogy a pártnak a mai értekezleten megjelent tagjai hajlandók-e a törvényjavaslatot általánosságban a részletes tárgyalás alapjául elfogadni.

A párt Hoyos Miksa gróf indítványára a javaslatot általánosságban elfogadta, azzal a kikötéssel, hogy a pártnak jelen nem levő tagjai a folytatódó értekezleten általánosságban is hozzászólhassanak.

A javaslat tárgyalását október 16-án délelőtt 10 órakor folytatják.

Felmentették Hamza Györgyöt

A törvényszék ítélete a sesta-kerti tragédiáról

Ma tartotta meg a főtárgyalást a debreceni kir. törvényszék a sestakerti tragédia főszereplőjének, Hamza György szolgálatonkívüli huszárszázadosnak bünygyében. Már reggel 9 óra előtt nagy számmal gyülekeztek a törvényszék folyosóján az érdeklődők és izgatottan várták a tárgyalás megkezdését. Pontban 9 órakor vonult be a tárgyalóterembe a büntető tanács: Visky Sándor dr. tanácselnök, Iváncsik László előadó és Trássy András szavazóbírók. A vádhatóság képviselőjében Eöry Kálmán dr. kir. ügyész jelent meg, a védelmet Tóth Aurél dr. nyug. kuriai bíró látta el. — A vádlott Hamza György feketé zszakettet öltött és nyugodtan állt a vádlottak padja előtt.

Visky Sándor dr. elnök megnyitotta a tárgyalást:

— A kir. törvényszék tárgyalni fogja az erős felindulásban elkövetett szándékos emberölés büntetével vádolt Hamza György bünygyét. Figyelmeztetem a hallgatóságot, hogy minden rendzavarástól tartózkodjék.

Ezután az elnök megállapította a vádlott személyi adatait. Eletkora: 34 éves, római katolikus vallásu, budapesti születésű, debreceni, Andrassy-ut 13. szám alatti lakos foglalkozása nyugalmazott huszárszázados, felesége Herbert Krisztina, atyja neve Hamza Géza, két gyermek atyja. A vádlott személyi adatainak megállapítása után a beidézett tanuk neveit olvasta fel az elnök: Porubszky Gyula rendőrkap-

Debreceni újságírók

XXIX.
Mile Pál

Aki csak rendőrkapitány korában, mint a városi rendőrség u. n. bünygyi osztályának vezetőjét ismerte meg Mile Pált s még inkább aki csak most találkozik vele először, mint — nyugalombavonulása után — eszöndes, halkszavu, magában el-el-mélázó, debreceni polgárral, dehogya is gondolná, sőt az első szóra talán el sem hiszi, hogy tovább mint egy évtizeden keresztül, mint hívatásos, pompás tollu s a lapkiadók által keresett és megbecsült hírlapírója volt a debreceni sajtónak.

Mint Adv Endre később s előbb Szahmáry Károly és sok mások, ő is a debreceni jogakadémiára iratkozott be a középiskolák elvégzése után, azzal az ingtag alapokon álló elhatározással, hogy a jogi pályák valamelyikén keresi az életboldogulást, de belekóstolván a bohémvilág fiatal sziveknek ellenállhatatlanul megveszejgető szabad és friss levegőjébe, az első teletűdővel vett lélekzen után ott ragadt a redakciók birodalmában.

Zoltai Lajos után ő lett pedig a legkiválóbb közizgazgatósi, népszerűbb nyelven városi hírlapíró, ami alatt azonban ne méltóztassanak azt gondolni, hogy könnyű és kényelmes dolga volt s hogy a városháza hivatalai egy szuszra végjelárván, már minden kötelességét teljesítette is. — Egyházi hivatalokat, élén a püspöki irodával, megveházta, a városházán el nem férő katonai ügyosztályt (a

Hungária kávéházi épület elsőemeletén székel), a bejelentő hivatal, vizlecsapoló társaságok büroát s még egy csapat elképzeltelenebbnél elképzeltelenebb hivatalt kellett beszaladgálnia a városi riporternek s miután a tanácsülések még nem voltak nyilvánosak, ugy kellett a tanács tagokból harapófogóval kibuzgálni az ülésen törtéteket.

Az akkori tanácsos, főjegyző és egyéb főhivatalnokai urak pedig mindig olyan dolgokat tartottak hírlapba való újságnak, ami még véletlenül se érdekelte az olvasókat s megtörtént, hogy az akkori főjegyző ur egy fél-órát traktálta holmi „mütanrendőri bejárások"-kal s a száj- és körömfájásban elhullott hortobágyi állatok szokásos havi statisztikájával a hírlapíró. Mikor pedig az kétségbeesett lélekkel s minden valamire való hirtanyag nélkül már távozóban, az ajtónál állott, Pista bácsi csak akkor kántolt utána:

— Igaz biz az, öcsém! A kabinetiroda értesített hivatalosan bennünket, hogy Öfeisége I. Ferenc József a nyáron meglátogatja Debreczent. Ugyanazt jelentette a helyigminiszterium, melynek átíratát ma tárgyalta a tanácsülés. . .

Vértessy főjegyzőről. — aki különben maga volt a megtettesült jószág, de akit a világ legfellegmatikusabb emberének ismertek. — maradt fenn újságírói körökben ez az anekdota. (Hej ha gondolta volna, hogy a vérségéből még poéta-leány is kerül ki, akinek (Vértessy Jola) szépséges poémái, hangulatos hazafias köllemé-

nyei épen a debreceni lapokban láttak először napvilágot.)

Mile Pál azonban értett a városi urak nyelvén s egyik-másik észre sem vette, hogy a furiangos újságíró már ki is szedegatta belőle a városi szennációkat. Vele is megtörtént azonban, hogy a lap számára nem akadt elég érdekes megírni valója.

A többek közt egy szép tavaszi napon — talán azért is, mert az Angol Királynő márciusi söre nagyon bágyasztó hatással volt a fiatal szervezetre. — Mile Pálnak, akkor még Pajának, nem sok feldolgozni valója akadt.

A szedőgyerek folyton sürgette a kézírást, a szerkesztő káromkodás tekintetében nem csak két bakakaplárt, de egy huszármézedest is megszegyenített volna a kacskaringós káromkodásával. A nyomda „uszott”, a fővárosi és vidéki lapok pedig a csattogó szerkesztőségi öllő jóvoltából már minden átvehető, kivágható, lokalizálható szennációiktól, — belés külföldiektől egyaránt, — meg voltak fosztva.

Mile Pál nem merté azt mondani a szerkesztő barátjának, hogy nincs több megírni valója. Sokkal jobb szíve volt, semhogy ezzel megbusíthatta volna a haragvó jó embert.

Leult és irt egy fejeikket, — erre volt a legnagyobb szükség — „Tífi halála” címmel. Szólt pedig a történet egy gyönyörűségesszöke leány Tífi nevű kutyájáról, amelyet a kás városi gőzvasut, — a mai villamos öse, — a postaépület előtt eltaposott fényes délelben.

tány, Friedmann Andor lökereskedő, Popovits Gyula földbirtokos, Fésüs László dr. rendőriogalmazó, Láng Sándor dr. orvos, Bíró Judánna szobaleány Kundl Károly lovász. A szabadságon levő Horváth Arthur dr. törvényszéki orvosszakértő helyett Benedek László dr. egyetemi orvostanár jelent meg.

Eöry Kálmán dr. kir. ügyész a perrendtartást vonatkozó szakaszai alapján zárt tárgyalást kér és indítványának indokait is zárt ülésen mondta el. Rövid ideig tanácskozott a bíróság, majd az elnök kihirdette a végzését, amely szerint a bíróság a tárgyalás egész tartamára kizárja a nyilvánosságot.

A határozat kihirdetése után a hallgatóság elhagyta a tárgyalási termet és kezdetét vette a zárt tárgyalás. A vádlott valamásáról és a tanuk kihallgatásáról ezek után nem számolhatunk be.

A tárgyalást délután 2 órakor befejezték és az ítélet kihirdetését délután 4 óraa tüzte ki az elnök. Mivel az egész tárgyalás zárt volt az ítéletet is a nyilvánosság kizárásával hirdették ki. Visky Sándor dr. tanácselnök azonban a sajtó részére a következő közlést tette:

Az erős felindulásban elkövetett szándékos emberöléssel vádolt Hamza Györgyöt a bíróság a vád és következményei alól felmentette. Megállapította a bíróság, hogy Hamza György akartának szabad elhatározó képességével nem rendelkezett és így cselekvései nem voltak tudatosak. Kihallgatta a bíróság a vád által bejelentett összes tanukat, akik közül Porubszky Gyula és Kundl Károly, — mint akik az eset után legelőször beszéltek a vádlottal — azt bizonyították, hogy a vádlott rendkívül izgatott volt. A többi tanu is olyan értelmű vallomást tett, hogy vádlott könnyen ingerülő természetű volt. Ezen bizonyítékok alapján mentette fel a bíróság a vádlottat.

Az ítélet ellen a kir. ügyész felebbezést jelentett be.

Hát a hír nem lett volna még abban az időben sem figyelemreméltó, de olyan művészi formában, olyan megkapó hangulattal volt megírva, hogy még a szerkesztőnek is feltűnt.

Délután meg is jelent a lapban, a fiúk pedig szerkesztőtől együtt elmentek uzsonnázni. Kora tavasz lévén, sajtós makarónit és sok-sok márcusi sört. Az uzsonna színházi előadás kezdetéig tartott. Ez idő tájban bucsuzkodtak a színészek, néhány héttel virágvasárnap után, hogy csak akkor térjenek vissza, mikor a színházépület erkélyére fektető, már akkor is legalább 35 esztendőös kürtvirág (Török Péter udós professzor szerint Tecoma radicans) régen elhullajtotta téglavörös színi virágait.

A postahivatal előtt vezetett el az utjok, ahol a vasúti sínek mellett egész csoport ember állott. Leginkább fiatalok, de mindkét emberi nemből valók. Egy gavalléros fiu magyarázott a mellette álló színházi-beléps akkor divatos köpenyeges kis leánynak, akit a mamája hiába serkentett a gyorsabb menésre:

— Itt gázolta el, lássa, ott a sínen látszanak a véryomok. . .

És a többi kíváncsikodók is szomoruan lógatták a fejüket körülöttük.

— Szegény Tífi! — mondta valaki. — Hallották ezt a hírlapírók, köztük Mile Pál is, aki nagyot kacagott.

Később bevallotta, hogy az egészet csak szorultságában találta ki, nem lévé érdekes írni valója s hogy bizony a kis gőzös nem gázolt el aznap még egy kutyát sem.

Visszaemlékezzé erre a történetre,

Szabadon bocsátották az Állatforgalmi igazgatót

A debreceni kir. ítélőtábla tegnap tárgyalta az Állatkereskedelmi részvénytársaság vesztegetés kísérletével terhelt igazgatóinak a vádanas ama végzése ellen beadott fellebbezését, amely kaució ellenében való szabadlábra helyezés iránti kérelmükkel elutasította őket. A kir. ítélőtábla megváltoztatta a vádanas végzését és kimondta, hogy Nagy Albertet 40 millió, dr. Szőke Aladárt 20 millió, dr. Nagy Sándort 10 millió, végül Eisler Jenőt és Eörsy-Tóth Gáspárt 1—1 millió korona biztosíték ellenében szabadlábra helyezi.

A terheltek védői ma délelőtt letétbe helyezték a tábla által megszabott biztosítékok összegeit s ennek következtében a vádanas ma délután fél 2 órakor elrendelte a terheltek szabadonbocsátását. Nagy Albert és társai ezután elhagyták a fogházat.

Nincs többé német márka

Berlin október 11. Október első hetében a német márka katasztrófájának olyan állomását jelenti, ahol a márka jóformán már nem is fizetési eszköz. Szeptember végén a kiadások 40.000 billiót, a bevételek pedig 8155 billió márkát mutatnak fel. A bevételek aránya a kiadásokhoz átlag annyi, mint egy az 500-hoz. A függő adósság 39774 billió márkára emelkedett. A márka a szovjetrubel sorsára jutott, de az orosz szovjetrubel helyett már a csernovác van forgalomban.

Frankfurt, október 11. Utáiban már nem adnak semmit a márkaért az üzletekben és a piacon, Belga és francia frankot, hollandi forintot, dollárt követelnek. A raina népe elvesztette bizalmát a meg nem szállott Németország iránt. Aki csak tehetette külföldi valutát és devizát vásárolt. Külföldre Franciaországba és Belgiumba vitték ki a valutát, hogy raita idegen árut vegyenek. Azért vásárolták össze a külföldi valutát, hogy valorizálják a pénzt.

mert annyi millió ember vérének hullása, a nagy világszűrés után, fel-sóhajtunk, Istenem! micsoda emberek voltak azok, akiket szárazosra érdekelni tudott a Mile Pál fantáziájában kimullott Tífi kutya kiemelt vére. De irt Mile Pál ennél nem hatástalánosabb politikai cikkeket is és amolyan érzelmesen humoros cikkek-ket, Paja név alatt, aktuális karcolatokat, színházi bírálatokat stb. — Az utóbbiaknak köszönhetette a családi boldogságát.

Egy debreceni úri család tagja abban az időben, ellenállhatatlan vágyat érezve a színpad iránt, eljátszotta a „Tücsök” I. bájos vigiáték címszerepét.

A kis „Tücsök” nagy sikert aratott, de legjobban tetszett Mile Pálnak, aki a fiatal urileányt feleségül is vette, ő maga pedig Pál lett.

Rövid idővel nősülése után bucsut mondott a Debreceni Hírlap szerkesztői székétől, folytatta tanulmányait ott, ahol közel egy évvel ezelőtt abba hagyta s fokról-fokra emelkedvén rendőrségi tiszttségében, rendőrkapitány lett, mint bünygyi nyomozó, az egész országban híressé léve nevét.

Pedig, mint hírlapíró városi, közlőgazdatisi riportert volt. Talán ha rendőri riporterséget vállalt, mint országos főkapitány (egyetlen egy van az országban) vonul nyugalmába?!

Szy. Z.

Küldöttség viszi Kállay pénzügyminiszterhez a debreceni kereskedők és iparosok tiltakozását

Az érdekképviseletek nagygyűlése a jövedelem- és vagyonadó körüli sérelmekről

A debreceni ipari és kereskedelmi érdekeltségek ma délután a Kereskedő Társulat dísztermében népes nagygyűlést tartottak. A nagygyűlés az OMKE, budapesti kiküldöttjeinek előadása után határozattal emelte a gyűlés egész lefolyása alatt egyöntetűen megnyilvánult azt az álláspontot, hogy a mai adózási rendszer, különösen pedig a jövedelmi és vagyonadó az ipar és kereskedelem halálát jelenti s ezért a pénzügyminiszterrel küldöttség útján sürgős orvosló intézkedéseket kérnek.

A nagygyűlésen Békés Lajos kereskedelmi tanácsos a Kereskedő Társulat alelnöke elnökölt, a kereskedelmi és iparkamarát Dávidházy Kálmán, az ipartestületet Zelinger Ede, a Baross Szövetséget pedig dr. Dávid Géza képviselték.

Békés Lajos elnöki megnyitójában leszögezte, hogy a nagygyűlés Debrecen egész iparos és kereskedő társadalmát képviseli, azt a társadalmat amelynek existenciája elpusztul, ha a jövedelem- és vagyonadót október végéig be kell fizetni.

Háromszoros valorizáció

Idősebb dr. Magoss György, az O. M. K. E. titkára tartotta meg ezután előadását a jövedelmi és vagyonadóról. Rámutatott arra, hogy az 1920—21. évi jövedelem és vagyonadó a pénzügyi adminisztráció lassúsága miatt két évvel később vetették ki, még pedig magas összegekben azzal az indoklással, hogy az államnak valorizálnia kell az elmaradt adót. Az 1923. XXXIII. tc., amely az 1922—23. évi jövedelem és vagyonadó megállapításáról szól, az 1922. évre ötszörösét, az 1923. évre pedig huszszorosát veti ki az 1920—21. évi adónak. Ez azonban tulajdonképpen háromszoros valorizálás mert már az adóalap, az 1920—21. évi jövedelem és vagyonadó is valorizált összeg volt s ehhez hozzájön a harmadik valorizálás, az adókules változatlanul hagyása.

Az orvoslásra két módot ad a törvény. Lehetővé teszi az adóalap — az 1920—21. évi jövedelem és vagyonadó — felülvizsgálását, hogy az nem aránytalanul nagy-e és egyénekenként is megvizsgálható az adózó, hogy a jövedelme 1922—23-ban tényleg ötszöröse illetve huszszorososa volt-e az 1920—21. évinek. Az első volna az ajánlatosabb orvoslási mód, mert a másodiknál a törvény súlyos represzálásiakat alkalmaz, ha bebizonyosodik, hogy a jövedelem tényleg annival sokszorozódott meg. Hátra volna még az, hogy a törvényt vegyék revízió alá, mert tarthatatlanul súlyosak a terhek és helyezték az egészet hatályon kívül. (Élénk helyeslés.) Az egész országban, nemcsak Debrecenben olyan általános a panasz, hogy egységes állástoglalással ezt el lehet érni.

Kállay két elve

Bodrogi József dr. az OMKE adóügyi szakértője tekintette át ezután előadásában az egész adózási rendszert, ami szerinte nem rendszer, hanem rendszertelenség. Kállay Tibor mikor tárcáját átvette, két elvet hangsúlyozott a becsületességét és az arányos és elviselhető adóterhet. Az adózó igyekszik is becsületesen lenni, a kincstár nem mondja meg hogy mennyi adóra van szíksége és így az adózó nem tudja hogy milyen rezsiköltséget állítson be. Hogy a második elv, az elviselhető adókules a valóságban mit jelent, akkor látnuk, ha összeszámítjuk, hogy a társulati adó 30 százaléka, a jövedelem és vagyonadó 44 százaléka, a kereseti adó 10 százaléka és az ehhez járuló községi pótdadó 80 százalékat tesz ki, ezenfelül jönnek a fogyasztási és egyéb adók s a maradékból éljen meg az, aki tud.

A társulati adótörvény 1923. január 1-én lépett életbe de a végrehajtási utasítás még ma sem jelent meg. A 15 milliórdot tehát a pénzügyminiszter nem 23-as, hanem 3-as korona-larzus szerint kapja, ön tehát a valorizáció. Habár az utasítás tiszta és világos lesz, sérelmek itt is vannak, például a lettár-összehasonlítás kérdése. Az utasítás szerint nyereség mindaz, ami az év végén benne fekszik a kereskedő üzletében, pedig a

fontos az, hogy mennyi aranyérték van és meg kell adni azt a lehetőséget is, hogy a beszerzési ár helyett az utánpótlási árral lehessen számítani. (Helyeslés.)

Az általános kereseti adó olyan rettenetes terhet jelent, hogy végrehajtása esetén a kereskedelem és ipar meghal és annál veszedelmesebb, mert ez a jövedelem- és vagyonadó alapja is, mert a minisztérium azt mondja, hogy az iparosok és kereskedők folyton csökkenő áruárakért mutatnak ki, ennek alapján pedig nem volna jövedelemadó. Egy vagyonból 25 százalékot vesz ez el, tehát négy év alatt felemészti az egészet.

A tényleges adó most már nem egyéb, mint 10 százalékos fogyasztási adó mert rendkívül alacsony értékhatárral operál. Férfitálapnál például 30 000 korona az értékhatár, ennél olcsóbb nincs, tehát férfinak kalapot viselni — tényleg.

Az adórendszerben tehát a legnagyobb bizonytalanság uralkodik és be kell látnia a pénzügyminisztériumnak is hogy ezeket az adóterheket viselni lehetetlen.

Nembesak a szerelem bolondit

A nagy tetszéssel fogadott előadásokhoz Diezgy Alajos kamarai fogalmazó szót hozza először. Szerinte ki kell bővíteni az angol valutatudós megállapítását, hogy három dolog van a világon, ami megbolondít: a politika, a valuta és a szerelem, mert ehez most már az adózás is hozzájárul. Két dologra mutatott rá. Először, hogy a lehetetlenül magas jövedelem és vagyonadó lehetetlenül rövid behatározási határidőket róluk ki. (Élénk helyeslés.) A második az általános kereseti adónál a könyvvizetési kötelezettség, aminél olyan zavar van, hogy okvetlenül szükséges a sürgős intézkedés.

Bodrogi József leszögezi, hogy január 16-án a miniszter ígéretet tett a könyvvizetési kötelezettség bizonyos fokú enyhítéséről s közelesem meg is jelenik a rendelet. Most fennáll az a lehetetlen állapot hogy ha a könyvvizetés alól nem mentenek fel valakit, akkor január 1-től vizsámenőleg kell vezetni a könyveket, ami nembesak abszurdum, hanem súlyos tévedéseket és súlyos büntetéseket von maga után.

Kathi Sándor dr. az adófelzárólatási bizottságok működését kifogásolta és javasolta, hogy a hozandó határozat terjedjen Debrecen város törvényhatósági bizottsága elé, hogy az is foglaljon állást a lehetetlen megterhelés ellen.

Tiltakozások a városnál

Dávid Géza dr. terjesztette elő ezután hatásos beszéd kíséretében a következő határozati javaslatot:

A debreceni kereskedelmi és ipari érdekképviseletek megállapítják hogy az 1920—21. évi jövedelem és vagyonadó kivételénél súlyos aránytalanságok történtek és a debreceni kereskedelem és ipar vállaira elviselhetetlen terhek hárultak, aminő magas adókkal az ország egy más városa sem lett sújtva. A kivételek tulnyomó része 1923. év első felére esett, amikor a sokszorozási rendelet még nem jelent meg és az adózó felek méltányosságból beleegyeztek adójuk felemelésébe. Így a legtöbb adó már valorizált összegben állapítottán meg, az ötszörös, illetve huszszoros emelés lényegében tízenöttszörös és negyvenszörös emelést jelent. Egyes kereskedelmi és ipari vállalatok jövedelmi adóba többszörösen meghaladta a vállalat megállapított egész vagyonát sőt részvénytársaságok átalakult hasonló jövedelmi vállalatok egész alantökélt.

A nagygyűlés megkeresi ezért Debrecen sz. kir. város törvényhatóságát hogy

1. közgyűlésén tiltakozzék az adóknak ilyen horribilis összegben való kivételése ellen.

2. irion fel a kormányhoz az adóalap felülvizsgálásának elrendelése és 3. a behatározás felülvizsgálata, illetve a határidőnek 1924. március 1-ig való kitolása iránt.

Ilyen értelemben a nagygyűlés az érdekképviseletek kiküldöttjei útján a pénzügyminisztert küldöttségileg keresse fel.

Zelinger Ede az ipartestület nevében az iparosság legteljesebb hozzájárulását jelentette be a javaslatokhoz. Főlegváhy János azt kérte, hogy a könyvvizetési és nyereség-vezetési számla elfogadásának szükségességét hangsúlyozta, amire ifi. dr. Magoss György kijelentette, hogy erre már ígéret van a minisztériumtól.

Mindenki adja be adatait

Békés Lajos hangsúlyozta ezután, hogy a felterjesztést magáévá teszi, de kívánja, hogy fejezzék ki azt az elkészítést, ami az iparos és kereskedő társadalom felett urra lett, inon a több százados multa visszatekintő Kereskedő Társulat székházából mert ha nem segítenek, akkor vége az iparnak és kereskedelemnek. A paragrafusok labirintusában nem tudunk megélni. (Laps és helyeslés.) Össze kell fognia a kereskedőknek és iparosoknak! Mindenki, akivel igaztalanság történt, adja be adatait a Kereskedő Társulat főtákarágánál hétfő estig ott kidolgozzák és a legközelebbi időben, nyolc-tíz napon belül a határozattal együtt az érdekképviseletek azokat a határozat támogatására azzal együtt át fogják nyújtani a pénzügyminiszternek.

A nagygyűlés a határozati javaslatot ezután egyhangúlag elfogadta s Varga Lajos ipartestületi alelnök részén be is jelentette hogy az ipartestület a küldöttségbe Zelinger Ede alelnököt delegálta.

Losonczy Almos temetése

Dr. Losonczy Almost, Hajdúmegye nyugalmazott tiszti főorvosát ma délután temették el a vármegyei székház díszterméből a Szent Anna-utcai római katolikus temetőbe, a mély részvét általános megnyilvánulása mellett.

Az elhunyt főorvos feketére fénnyezett lakoporsója a nemes arányú díszterem közepén emelkedett egyszerű ravatalon, raita a család koszorúja, körülötte pedig a koszorúk és virágcsokrok tömege, a szalagokon a következő felirásokkal: Őszinte szeretetünk és mély hálánk jeléül — Reviczky Melaine, Tibor és Józsi. Igaz barátságából — A Hamza-család. Szeretett jóbarátunknak — A hálás Keill-család. Utolsó üdvözléssel — A Mihálovits-család. Legjobb barátunknak — Váradyék. Baráti hálával — Klebelsbergné és leányai. Utolsó üdvözléssel — Huzhy Luiz, Szuhányi Andorné. Régi legjobb barátunknak hálás kegyelettel — Veszprémy Zoltán Tisztelettel és részvétellel — Jackh Leon ezredes. A jó doktor bácsinak — Babus.

A halottas terem egészen megtelt gyászoló közönséggel, a ravatal egyik oldalán a gyászoló család, a másikon pedig Hajdúvármegye tisztikara foglalt helyet. Pákozdy Sándor alispánnal az élén. Az utolsó tisztességteljes megjelentek Debrecen város és Hajdúvármegye társadalmának előkelőségei. Debrecen város tanácsának képviselőiben Csóka Sámuel polgármesterhelyettes főjegyző, dr. Magoss György tisztifőjegyző, dr. Vargha Elemér és dr. Vásáry István tanácsnokok, dr. Révész Imre egyházközségi főjegyző, Kiss Ferenc egyetemi tanár, volt nemzetgyűlési képviselő, dr. Szontágh Félix egyetemi tanár, Veszprémy Zoltán volt főispán, vitéz Nagy Pál tábornok, a debreceni orvosok nagy számmal és sokan mások, a társadalom minden rétegéből, akik érezték Losonczy Almos gyógyító kezének iótkönyvságát.

A gyászszertartást dr. Lindenberger János prépost, prelátus vezette az elhunyt kívánsága szerinti szentület nélkül és így a Circumdederunt me felségesen komor dallama amál megrövidített és mélyebb hatást tett. A beszéltetés után Csernus József kántor egyházi éneket énekelt, majd dr. Nábráczky Imre főjegyző lépett az emelvényre és bucsuztatta el a vármegye tisztikara és közönsége nevében Hajdúmegye

nagy halottját, akit ezek és ezek áldása kísér sirtójába, azok áldása, akiket nagy tudásával, vesztélyt fáradalmat nem ismerve, hivatásától átszellemülve ő mentett meg az életnek és tisztákra soha el nem muló halála a nemes szívű, megértő és irányító barát iránt. Aki így élt — fejezte be emelkedett gyászbeszédét — az nem halt meg, mert emléke itt él örökké, mint a férfias jellem és kötelességtudás generációkat nevelő mintaképe.

A koporsót ezután az egyszerű kétlovas gyász kocsihoz helyezték és a hosszú gyászmenet megindult a Szent Anna-utcai temetőbe. Itt nyitott sírnál dr. Gaál Mihály helyettes tisztifőorvos mondott utolsó istenhozzadót a hajduvármegyei orvosok és gyógyszerészek nevében, kiemelve Losonczy Álmós orvosi és ember nagyságát és a hála és szerető tisztelet bucsu szavaival bocsátva utnak a nagy halottat. Az orvosösszevétel debreceni fiókia nevében dr. Tüdös Kálmán városi tisztifőorvos tartott sírbeszédet, felemelő szavakkal hangoztatva, hogy, aki olyan igaz életet élt, mint Losonczy Álmós, az nem száll a sírba egészen, mert eszmeként fennmarad és példája felkeltő a jelen és a jövő nemzedékre.

A gyászbeszéd elhangzása után hullni kezdtek a göröngvők a koporsóra és lassan elfedték egy igaz és egész férfi földi tetemét, akinek temetése is olyan volt, mint az élte: erős és egyszerű vonal, minden felesleges dísz nélkül, de mélyre ható a maga puritánságában.

A városi dalegylet jubileuma

Debrecen közönsége vezetés kultúrnapra készül. A jövő vasárnap, a hó 21-én lesz hatvanadik esztendője, hogy megalakult a Debreceni Városi Dalegylet, amely hat évtizedes pályáján nemcsak magának, hanem Debrecen városának, a magyar dalnak, a magyar kultúrának sok dicsőséget szerzett. Nagy-Magyarország határain belül mindenütt ismert és becsült neve volt a városi dalegyletnek, de ismerték és becsülték Nagy-Magyarország határain túl is, mert a külföldön is elismerésre és hódolatra készítette a művelt közönséget a magyar dal, a magyar művészet iránt. A dalegyletnek jövő vasárnap tartandó jubileári diszközgyűlése és jubileumi díszhangversenye előreláthatóan nem marad a dalegylet házi ünnepe, hanem az egész város közönsége részt kér az ünnepből, mert kötelességének véli, hogy lerója háláját azok előtt a hervadhatatlan érdemek előtt, amelyeket a városi dalegylet a kultúra és a jótékonykodás terén szerzett.

A jubileári közgyűlés október 21-én délelőtt 11 órakor kezdődik a városi háza közgyűlési termében. Tárgy sorozata a következő: 1. Megnyitó beszéd. Tartja: Márk Endre m. kir. udvari tanácsos, a Dalegylet elnöke. 2. Ünnepi beszéd. Tartja: dr. Várhelyi István városi tanácsos, a Dalegylet alelnöke. 3. A Dalegylet 60 éves történetének vázlata. Irta és felolvassa: dr. Balla Bertalan városi tb. tanácsos, az Országos Magyar Dalosszövetség igazgatósági tagja, a Dalegylet főtitkára. 4. Üdvözlések. 5. Záró beszéd. Tartja: Márk Endre m. kir. udvari tanácsos, a Dalegylet elnöke. 6. Jelige. Énekli: a „Debreceni Városi Dalegylet” Mácsay Sándor főiskolai tanár, az Országos Magyar Dalosszövetség társaságának, a Dalegylet karnagjának vezetése mellett.

2. A jubileumi díszhangverseny este fél 8 órakor kezdődik a Csokonai-színházban. Műsor: 1. Baja Mihály: Prologus. Előadja: Halassy Mariska színművésznő. 2. Weber: Oberon nyitány. Előadja: a Debreceni Művészeti Társulat. 3. Egyetértés dal- és zenekör kebelében alakult Filharmónikus zenekar. 3. Thern Károly: Dalünnep. Előadja: a Debreceni Városi Dalegylet. 4. a) Mascagni: „Santuzza” románca. b) Puccini: „Tosca” című. Énekli: Weixelgaertner Erikné, operaénekesnő; zongorán kísér: Weixelgaertner Erik. 5. Huber Károly: Szabadságdal. Zenekarra írta: Ehrlich József zenetanár. Előadja: a „Debreceni Városi Dalegylet” és az „Egyetértés” dalegylet egyesített kara, a Filharmónikus zenekar kísérete mellett. 6. Huber Károly: Nem nézek én minék nézitek. Előadja: a Debreceni Városi Dalegylet. 7. a) Kurucz: Ha él... b)

dr. Kacsóh: Nem tudom feledni... c) Noseda: Piros rózsák. Énekli: Weixelgaertner Erikné, operaénekesnő; zongorán kísér: Weixelgaertner Erik. 8. Erkel Ferenc: Takaró. a „Névtelen hősök” című dalműből. Zenekarra írta: Ehrlich József. Előadja: a „Debreceni Városi Dalegylet” és az „Egyetértés” dalegylet egyesített kara a Filharmónikus zenekar kísérete mellett. Az előadandó károkat Mácsay Sándor főiskolai tanár

az Országos Magyar Dalosszövetség társaságára, dalegyleti karnagy vezényli. A filharmónikus zenekart Ehrlich József zenetanár vezeti. A jubileumi díszhangverseny belépti díjai a rendes esti színházi helyárak. Jegyek október 19-ig a Csokonai-színház pénztáránál előjegyezhetők és előre kifizethetők. Felhívásokat a dalegylet „Házalap”-ja javára köszönettel fogad és hirtalig nyugtázza az elnökség.

Harmadfél milliárddal fizetésektelen lett egy budapesti tőzsdebizományos

Budapesti tudósítónk jelenti: A Giro- és Pénztáregylet nevében Stern Fülöp banktisztviselő tegnap délután bejelentette a főkapitányságnak, hogy Ernszt József budapesti tőzsdebizományos kétmilliárd korona hátrahagyásával megszökött Budapestről és Hidasnémeti felé tart, hogy Csehországba meneküljön. A feljelentés nyomában a főkapitányság megtette az intézkedéseket Ernszt József kérére. Még az este távirat érkezett a főkapitányságra azzal a közléssel, hogy Ernszt József Biharkezeszénél át akart szökni Romániába, de elögték. Az éjszaka már beszállították Budapestre a tőzsdebizományost a főkapitányságra, ahol őrizetbe vették.

Ma délelőtt újabb feljelentések érkeztek a főkapitányságra, még pedig Ernszt József üzletfelei részéről. Förster Nándor nyugalmazott miniszteri tanácsos 60 millió koronát adott át Ernsztnak kosztüizletre és nem tudta visszakapni tőle s ezért csalás és sikkasztás címén jelentette fel. Gidra Sándor nagykereskedő 100 milliót követelését jelentette be a rendőrségen, de azt is közölte, hogy amennyiben a tőzsdebizományos szanalási tárgyalásai eredménnyel járnak, hajlandó visszavonni feljelentését.

Ernszt Józsefinél, amikor Biharkezeszén megmozdították, körülbelül 300—350 millió koronára értékű külföldi pénzt találtak. Erre vonatkozólag azt vallotta, hogy ezt a pénzt külföldi tartozásainak fedezésére vitte magával, mert csak ennek a pénznek kiizetése árán tudott volna nagyobb kölcsönt szerezni budapesti fizetésektelenességének fedezésére.

Ma délből kezdte meg a főkapitányságon Antal Géza rendőrtanácsos Ernszt részletes kihallgatását. Mindenek előtt arról kért felvilágosítást tőle, hogy miként következett be cégenek bukását a tőzsdebizományos azt vallotta, hogy helytelen spekuláció okozta az összeomlást: a tőzsdei hossz idején erős kontremín-játékokot folytatott, amikor pedig bész következett, hosszra játszott. A differenciák ennek következtében olyan óriási összegre rугtak, hogy a helytelen spekuláció folytán elkerülhetetlen volt az összeomlás. Ő már ezt napokkal előbb látta, de teljes jóhiszeműségét azzal akarja bebizonyítani, ami éppen a leggyanúsabb az egész dologban, hogy az összeomlás után Romániába akart utazni, hogy ott nagyarányú lei-kölcsönt vegyen föl és ebből rendezze budapesti tartozásait. A rendőrség és feljelentők véleménye szerint ezzel a mentési kísérlettel tulaj-

donképen szökését akarja menteni.

A kihallgatás ezután kiterjedt az üzleti elszámolások, valamint a kintlevőségek kérdésére. A rendőrségi adatok szerint a differenciák megközelítik a 2 és fél milliárdot és ezzel szemben az aktívák körülbelül 900 millió koronára rughak.

A főkapitányságon azt hiszik, hogy még számos újabb feljelentés érkezik a letartóztatott tőzsdebizományos ellen. Legközelebb van érdekelve Klein szappangyáros családja 600 millió koronával.

HIREK

— Az időjárás. A meteorológiai intézet jelenti: Hazánkban a legutóbbi 24 órában általában volt az eső. A hőmérséklet 20—8 fok között mozgott. Prognózis: Változókonv szeles idő, sok helyütt esővel, később hősülvecs valószínű.

— Izr. istentiszteletek a Deák Ferenc-utcai templomban: Pénteken este 5 órakor, szombaton reggel 7. d. e. 10. d. u. fél 4. este egyegyed 6 órakor. Hétköznapokon reggel fél 7 és este egyegyed 6 órakor. Kápolna-utcai templomban szombaton reggel fél 8 órakor.

— Berzeviczy az olaszországi Petőii ünnepeken. Budapesti tudósítónk jelenti: Berzeviczy Albert, a Magyar Tudományos Akadémia és a Corvin Mátyas Egyesület elnöke a jövő héten Olaszországba utazik, hogy az olasz tudományos és irodalmi körök meghívására Rómában és Triestben emékbeszédet tartson Petőii születésének most záruló-100-ik évfordulója alkalmából. Rómában és Triestben nagy előkészületeket tesznek az Olaszországban rendkívül nagy tiszteletnek és nagy népszerűségnek örvendő Berzeviczy fogadtatására. Az olaszországi Petőii-ünnepekkel méltóan fog befoglalódni a nagy magyar költő centennáriumi külföldi megemlékezése.

— József főherceg és a hercegprímás autói összeütköztek. Budapesti tudósítónk jelenti: Ma délután 6 órakor a városban a Diszter s az Uri-utca sarkán József főherceg autója összeütközött Csernoch János hercegprímás autójával. A főhercegi autón Augustus főherceggasszony és József Ferenc főherceg ültek, a másikban pedig a hercegprímás. Az összeütközés alkalmával a főhercegi autó kisebb sérülést szenvedett. A hercegprímás autójának pedig egész eleje összetört, az utasok közül senki sem sérült meg.

— Egy leány öngyilkos kísérlete a Nagyerdőn. Ma délelőtt 10 órakor a nagyerdei cukrászda előtti padon egy fiatal leány mellbőltötte magát. A lövés egy közelben tartózkodó detektív odasietett és a vérben fetengő leányt első segélyben részesítette, majd értesítette a mentőket, a kik a sebesült leányt az egyetemi sebészeti klinikára szállították. A rendőrség kihallgatta a leányt. Elműndta, hogy Mike Mártának hívják, tegnap jött Budapestről Debreczenbe azzal az elhatározással, hogy öngyilkos lesz, mert csalódott szerelmében. Alapota nem súlyos.

— Elhívték Rathenau gyilkosainak pártolót. Lipcséből jelentik: Rathenau gyilkosainak, Fischernek és Kernek pártolása miatt a büntető-örvénysek Petecs diákok és Wieser kereskedelmi alkalmazottait egyenként 8 hónapi fogházra, Busch szolgálaton kívüli postatitkárt pedig egy évi fogházra ítélték.

— Szökött fegyenc mint betörő vezér. Baráth József többszörösen büntetett fegyenc, aki Debrecen környékén évek óta számos betörést követett el a napokban megszökött a váci fegyházból, ahol két évi büntetését töltötte. A szökött fegyenc egyenesen Debrecenbe vette az útját és itt a kerteket foszogatva, feltörte a baronfiókák sá mintegy 20 tyukot és kacsát lopott össze. A lopott apróságokat egyik debreceni ismerősének lakására hordta, akivel nagy mulatást csaptak. Meghívták régi ismerőseiket — valamennyi notórius tolvaj és betörő — akik a mulatságon elhatározták, hogy egy nagyobb betörőbandát szerveznek, a banda fejévé Baráth Józsefet választják meg. Mielőtt azonban tervük végrehajtásához foghattak volna, a portvázó detektívek tegnap este elfogták Baráth Józsefet. A rendőrség megindította a nyomozást annak kiderítésére, hogy Baráth József szökése óta milyen bűncselekményeket követett el.

— Jön! Amerika hőskora, a világ legnagyobb filmje, egyszerre látszik Uránia és Vígyszínház.

— Husz évi kényszermunkára ítélt német tábornok. Párisból táviratozzák: Az Eclair közli mai számában, hogy az amiesi hadtörvény-szék Kenta német tábornokot 20 évi kényszermunkára ítélte kontumaciám. Az volt ellene a vád, hogy a francia betörés idején La Fer en Tardonoisban az ottani muzeumból 800 ezer frank értékű műtárgyat rabolt. — Ugyanez a hadtörvény-szék szintén in kontumaciám öt évi fogházra és 500 frank pénzbüntetésre ítélte Schultz német kapitányt, akit azzal vádoltak, hogy Cambraisnál és Sur Saonneban egy ottani söröző lakását kifosztotta és minden buorát elhordta.

— Koszorúmegváltás. Özvegy Rosenfeld Salamonné és Hartstein Samu és családja 100—100,000 koronát utaltak dr. Losonczy Álmós vármegyei nyugalmazott tisztifőorvos halála alkalmával a polgármesteri hivatalhoz koszorúmegváltás címén a város szegényei számára, felkezeleti költségek nélkül. — Kovács Ferenc 24,000 koronát adományozott a vakoknak.

— Öngyilkos varrónő. Neuser Róza lászkaraielő születésű varrónő tegnap délután Hajdudorogon megmérgezte magát. A leányt, aki súlyos belső sérüléseket szenvedett a közösi orvos részesítette első segélyben, majd székere tették és egy közösi rendőr kíséretében a debreceni kórházba küldték. A rázós székere a leány állapota súlyosabbra fordult és Debrecen közelében meghalt a székere. Holtestét a kórház halottas kamrába szállították.

— Huszonnyolcezer lei egy liter vért. Nagyváradról jelentik: Balaton Mihály timármesteren erős orrvérzés volt erő, amely napokig tartott és az orvosok véleménye szerint a nagy vérvesszeség folytán csak vértömlesztéssel lehetett a timármester életét megmenteni. Akad is egy ember, Fekete Demeter timármegéd személyében, aki a műtéthez szükséges egy liter vért 28000 lejért hajlandóan mutatkozott rendelkezésre bocsátani. Balaton azonban az összeget tulajdosan borsosnak találta egy liter vért és annak megadásán soká töprengött. Mikor végre hozzájárult Fekete követeléséhez, végre is halották az orvosok a műtétet, de az már későnek bizonyult, a timármester kevéssel a műtét után meghalt. Segédje pedig egy liter vérral megfogkozva vette fel az írásban kikötött huszonnyolcezer lejt.

— Jön! Amerika hőskora, a világ legnagyobb filmje, egyszerre látszik Uránia és Vígyszínház.

— Az „Uria” biztosító részvénytársaság új nátnok, mint a külföldi államokban, nagy transzaktiók előtt áll. Tőkét emel a közel jövőben és új intézkedéseket kapcsol be, érdekörébe. A társaság törekvése — a mai

Legszöbb kalapok
FRANK EDÉNÉL.

KALAPOK

a legnagyobb választékban és legolcsóbban
WERNER SÁNDORNÁL
Piacutca 72 szám.

viszonyoknak sok tekintetben nem megfelelő — elavult rendszertől eltérve, modern elveket és módokat bevezetve a biztosítás terén és ezzel alkalmazkodni a mai folytonosan változó alakulásokhoz és gazdasági viszonyokhoz. Már eddig is több jelentős új utat szolgált a biztosítást kereső közönségnek és főleg a kereskedelmi köröknek. Ezen modern módokat köszönheti gyors és biztos fejlődését, amelyel rövid három év alatt az egész országban általánosan ismert névre tett szert. A társaság romániái és ezek alapítása már ez évben nagy eredményeket ért el és többi utódállamokban is megkezdődött a szervezés munkája. Az utódállamokban levő intézetekkel való szoros nexus és az intézet háta mögött álló erős biztosítási és viszontbiztosítási érdekelttség az Irtva részére a legintenzívebb működést teszi lehetővé.

A társaságot nyert értesítünk szerint a közel jövőben bevezetésre és jegyzésre kerülő igen kevés számú részvényeit, elsősorban üzletilei részére tartja fenn és ezekre máris nagyszámú előjegyzéssel rendelkezik.

Jön! Amerika hőskora, a világ legnagyobb filmje, egyszerre látszák Uránia és Vigzínház.

Fogvamarad a szatmári milliomos. Nagyváradról jelentik: A nyolcszoros gyilkossággal vádolt Reinitz Jakab szatmári magánzó ügyében a letartóztatást elrendelő végzés ellen beadott fellebbezéssel ma foglalkozott az itteni ítélőtábla, amely helybenhagyta Reinitz Jakab előzetes letartóztatását azzal az indoklással, hogy Reinitz kétes életű, kalandos üzletekkel foglalkozó egyén, akinek tevékenységét a mérhetetlen pénzvágy jellemzi és valószínűség forog fenn azért, hogy több súlyos deliktum terhelje. Az ítélőtábla végzése szerint az a körülmény, hogy Reinitz Gross Hermann nagybányai lakos társaságában látta közel ahhoz a helyhez, ahol kevéssel azután Gross halva találták, azt az alapos nyomut kelti fel, hogy Reinitz Gross Hermann meggyilkolásában bűnösség terhelje. Az ítélőtábla megszüntette az előzetes letartóztatást Reinitz felesége ellen és elrendelte annak azonnali szabadlábrahelyezését.

Megmarad az unitárius egyház. Pár héttel ezelőtt nagy meglepetést keltett Erdély magyarságának körében a vallástörvény reformjavaslata, melynek egyik pontja úgy szól, hogy a kétszázézer léleknél kevesebbet számláló egyházak nem fognak elismertetni. A tervezetnek ez a része rendkívül súlyosan érinti az unitárius egyházat, amelynek évszázados szerzet jogait semmisítené meg az új törvény. A görögkeleti katedrális kolozsvári alapkövetelénél Ferenc József unitárius püspök, mint kolozsvári tudósítónk jelenti, kihallgatáson jelent meg Banu szépművészeti műrészternél és információkat kért az unitárius egyházzal szemben követendő eljárásra vonatkozólag. A műrészter kijelentette, hogy a javaslat egyáltalán nem akarja érinteni az unitárius egyházat, évszázados jogait, ő maga is nagy tiszteletben tartja az unitárius egyházat, amely több évszázados kulturmunkára tekinthet vissza. — A törvényjavaslat csak a jövőben alakítandó egyházakra vonatkozólag mondja ki azt, hogy csak az esetben fognak elismertetni, ha híveik száma meghaladja a kétszázézetet.

Köztisztviselőknek kedvezményes fürdőjegyek a Margit-fürdőben. — **Értesítés.** Posztóházba, Kossuth-utca 6. sz., az őszi újdonságok megérkeztek, legolcsóbb árban lesznek árusítva.

Szőrmeáru feldolgozatlan és kész Klonda szücsnél. Verbőczi-utca 2. Iparkamara, Telefon 14—25.

Apróhirdetés

legolcsóbb a
Debreczeni
Független Újságban

Tarifa az „Apróhirdetések” élén.

Kauders perzsaszőnyegműhely Debreczen, Szoboszlai-utca 11. Fonalak, falvetyk, beszövőök, Kauders-féle vasszőnyeg és géprések legolcsóbb beszerzési forrása.

Fürdőkályhát keresek megvételre, lehetőleg gázfűtésre. Cim a kiadóban.

Ha reumás használjon iszapot a Margit-fürdőben.

SZÍNHÁZ

MŰSOR:

PÉNTEK: Szép asszony kocsisa. D) bérlet.
SZOMBAT: Grófi Rinaldó.
VASÁRNAP Délután: Szép asszony kocsisa. Este: II. Róköczi Ferenc iogsága.
HÉTFŐ: Grófi Rinaldó. A) bérlet.
KELD: Szép asszony kocsisa.
SZERDA: Kuruc furiang. B) bérlet.
CSÜTÖRTÖK: Grófi Rinaldó. C) bérlet.
PÉNTEK: Grófi Rinaldó. D) bérlet.

Mozgósínházak

Uránia. Az Aranymadár. Amerika filmjének gyöngye, pazar felvételek. Kisérő Snuby.

Vigzínházmozgó. Lord Savile büne. Wilde Oszkár világhírű drámája, ma utóliára.

Halassi Mariska, Kováts Terus művészlegyek ruha-, műfestője és vegytisztítója Bíró, festőtelep Arany Bika. Felvételek: Piac-utca Szikránál, Széchenyi-utca Szilágyinál, Szent Anna-utca Fazekasnál.

KÖZGAZDASÁG

Tartózkodó volt a részvénytőke

Budapest, október 11. A részvénytőke a bankok és bizományosok egymásközi forgalmában ma a reggeli órákban nem volt üzlet, mert a bizományosok a Giróban voltak elfoglalva és az Ernst-féle fizetési képtelenség ügyében lefolytatott tárgyalások is késleltették az üzleti forgalmat megkezdését. A déli órákban azután megjelent a piac, anélkül azonban, hogy az üzleti forgalom nagy arányokat öltött volna. A mai kasszanap sima lefolyása bizakodóvá tette a hangulatot, de az Ernst-féle fizetési képtelenség tartózkodóvá tette a piacot, Bécs néhány érték iránt érdeklődött, de a déli órákban inkább a kínálat kerekedett felül, az árfolyamokban azonban nem volt lényeges változás. Jelentékeny tételeket kínáltak kosztpezből. 3 százalék volt reggel a kamat, de később, mivel a kereslet növekedett, 4 százalékra emelkedett, majd ismét 3 volt.

Előfordult árfolyamok ezer koronában:
Magyar hitel 720, Osztrák hitel 144—145, Lloyd bank 37, Magyar-olasz 44—47, Földhitel bank 360, Hazai bank 210—215, Angol-magyar 120, Ingatlan bank 400, Lszámitóló 100, Cseh bank 42, Moktár 160, Pesti hazai 3700, Alt Takarékpénztár 200, Keresk. bank 1220.

Budapesti Gözmalom 240, Viktória 360 Gizella, Athenaeum 330, Rigler 65, Pallas 62.

Ganz-Danubius 5600, Ganz-Vill. 2100 Fegyver 1600, Motor 110, Schlick 125, Láng 180, Rima 149.

Salgó 590—600, Kőszén 2700—2720, Urikányi 1300, Ujlaki 250, Szentlőrinci 200.

Hazi fa 190, Nasici 2400—2425, Ofa 610—620, Guttmann 680—700, Lichtig 17, Viktória butor 22, Zabolai 140 Rézbányai 200.

MFTR 410, Adria 525, Atlantica 80, Déli vasut 125—130, Államvasut 415—425, Nova 140.

Georgia 1500—1510, Mezőh. cukor 370, Lámpa 240, Villányi 55, Star film 45, Izzó 525, Flóra 200, Gummi 195—

SPORT

A DEAC nemzetközi viadala. Az egyetemi egyesület szombati és vasárnapi nemzetközi atlétikai viadalára a fővárosi egyesületek legjobb versenyzőit nevezték be. Rövid- és középtávokon a KAOE Gerőt, Kuruczot és Vidát, a MAC Juhászt, Bejczyt és Vitét indítja, távol- és rudgrásban a MAC két kitűnő atlétája, Molnár és Nagy Ernő lép sorompóba, a BEAC pedig kiváló súlyatlétáit, köztük Eördöghöt küldi Debrecenbe. A megszállott területekről is számos nevezés történt, úgy hogy igen nívós küzdelmekre van kilátás s érdeklődésre tarthatnak számot a szombaton lebonyolításra kerülő ifjúsági csapatbajnokságok is.

Haidu Dezső lemondott. Haidu Dezső, a DKASE agilis főtitkára lemondott és hír szerint lemondásra készül Békés Lajos egyesületi elnök is. A lemondások oka belső egyenetlenség, amit a kék-fehér színek érdekében mennél előbb likvidálni kell.

Erősödik az egyetemi egyesület. A DEAC csapata, amely — főiskolai egyesület lévén — csak szeptember 30-án kezdte meg a szezonot, akkor is hét tartalékkal, most kezd megerősödni. Megérkezett jó csapatzófia, Kalmár, Ökrös Sándor meggyógyult és új tehetségek is jelentkeztek, úgy hogy a DEAC vasárnap a BUSE ellen már kompleten áll fel Berettyóújfaluiban.

A DKASE birkózóversenye. A kereskedő egyesület november 4-én országos birkózóversenyt rendez, amelyen a keleti kerület legjobb birkózói mellett indulnak a fővárosiak is dr. Varga Béla olimpiai bajnokkal az élükön, ami a nehéz atlétika híveinek érdeklődését már jóelőre felkelti.

Orlási forgalom

Az országos juhvásáron Ma kezdődött a debreceni Deesenapi országos vásár, a juhvásárra amelyre szokatlanul nagy volt a felhajtás. A háboru kitérése óta nem hajtottak annyi juhot a debreceni juhvásárra, mint most, a felhajtott juhok száma meghaladta a nyolcezeret. A vidéki gazdák 300—400-as csoportokban hozták eladásra juhaikat. A vásárra a kereslet is igen nagy volt és rendkívül nagy volt a forgalom. Az árak a következőképen alakultak: Jövönőségű vágó birkáért és ürtött éjszulyban, kilogrammonként 2400—2800 koronát adtak a súlyos minőségű birkák 1700 koronától felfelé kerültek el. Egy pár fiatal nőstény bárányért 200—240000 koronát is megadtak. Egy pár anyajuh ára a 300000 koronát is meghaladta.

Hirdetmény

Az 1923. évi október hó 11-ik napján tartott rendkívüli közgyűlésünk elhatározta, hogy az intézetünk 24.000.000 korona alaptőkéjét 80.000 darab egyenként 600 kor. névértékű bemutatásra szóló s már az 1923-ik üzletév haszoneredményében is részesülő új részvénynek darabonként 1250 korona áron való kibocsátásával 72.000.000 koronára felemeli és hogy az új részvényekre a régi részvényeseinknek elővételi jogot biztosít, melynek alapján minden darab egyenként 600 korona névértékű régi részvény két darab egyenként 600 korona névértékű új részvényre tarthatnak igényt. E határozatból folyólag tudatjuk részvényeseinkkel, hogy az elővételi jogot az 1923. évi október hó 12-ikétől az 1923. évi október hó 21-ik napjáig terjedő meg nem hosszabbítható határidő alatt vagy intézetünk pénztáránál, vagy pedig az Egyesült Budapesti Fővárosi Takarékpénztár budapesti pénztárat pénztáránál gyakorolhatják. Az elővételi joggal élni kívánó részvényeseink — a jog különbeni elvesztésének terhe alatt — részvényeiket és az 1923. évi június hó 25-iki rendkívüli közgyűlésünk által elhatározott és végrehajtott alapítóke felemelésünk alkalmából kapott ideiglenes részvényelismervényeiket az elővételi jog gyakorlásának céljából az említett idő alatt az említett pénztárak valamelyikénél számsoros jegyzék kíséretében bemutatni és ezzel egyidejűleg ugyanott az új részvényeket darabonként 1250 kor. kibocsátási lárat — az igazgatóság által hirtapillag közléteendő határidőben az alapítóke felemelés sikeres végrehajtása esetén végleges új részvényekre kicserélendő ideiglenes részvényelismervények ellenében — befizetni tartoznak.

Debrecen, 1923. október 12.
A Debreceni
Inar és Kereskedelmi Bank
Igazgatósága

NYILTÉR

Lipcsei Szörmeház
a legolcsóbb szörmébevásárlási forrás
Arany Bika-épület,
József kir. herceg-utcai oldalon

205. Kender 130, Juta 240, Karton 200, Brassói 500, Danica 130, Demecseri 18—20, Újságüzem 16,5, Herendi 12, Kéve 3,2.

Zürichi zárlat

Berlin —, Hollandia 219 és fél. Newyork 588 és háromnyolcad, London 2541, Páris 3370, Milánó 2540, Prága 1672, BUDAPEST 307 és fél. Belgrád 655, Bukarest 260, Varsó 5, Bécs 78, Szófia 545.

Terménytőzsdé

A mai terménytőzsdén buzában az irányzat a javuló kínálatra való tekintettel kissé lanyhább volt. Míg egyebekben az üzlet változatlanul csendes.

Hivatalos árak: 76 kilós tiszavidéki buza 985—990, egyéb 970—980, 799 kilós tiszavidéki 995—1010, egyéb 935—1000, rozs 650—655, takarmányárpa 630—660, sörárpa 725—75, köles 775—800, zab 680—90, tengeri 680—700, repce 1625—700, korpá 390—400.

A devizaközpont árfolyamai

Valuták	Vétel	Eladás
Napoleon	69000.—	pénz
Francia frank	1175.—	1245.—
Angol font	88500.—	92900.—
Dollár	19400.—	20500.—
Holland forint	7580.—	8020.—
Svájci frank	3450.—	3670.—
Lira	895.—	950.—
Belga frank	1000.—	1055.—
Dinár	227.—	241.—
Szokol	580.—	624.—
Leva	187.—	198.—
Lei	95.—	108.—
Osztrák korona	0.2740	0.2960
Lengyel marka	0.329	0.485
Marka	0.0003	0.0003

Devizák	88000.—	92400.—
London	88000.—	92400.—
Newyork	19300.—	20400.—
Amsterdam	7580.—	8020.—
Zürich	3440.—	3680.—
Páris	1160.—	1226.—
Milánó	885.—	940.—
Brüsszel	1000.—	1055.—
Belgrád	227.—	241.—
Prága	580.—	624.—
Szófia	187.—	198.—
Bukarest	94.—	107.—
Bécs	0.2740	0.2960
Varsó	0.329	0.485
Berlin	0.0003	0.0003

**Saját készítésű
FÉRFI INGEK**
HERMAN ÉS FRIEDMANN
PIAC-UTCA 10.
Bikával szemben.

TÜKÖRGYÁRTÁS.
Mindenféle új tükrök készítése, régi tükrök újraöntése. Vastag tükröveget veszünk Debreczeni Üvegesítő és Tüköráruháznál, Csapó-utca 19. Telefon 13-01. Tanulókat fizetéssel felvesz.

Számos elismerés, hogy
legszebben fest és tisztít
BIRÓ Arany Bika-épület.

Nyilatkozat.
Vásárhelyi Gyula az „Esti Kurir”-ban és „A Reggel”-ben személyem ellen irányuló támadást intézett. A cikkben foglalt valótlanosságokért és rágalmazásért a bírói eljárást megindítottam.

Hefty Richárd,
a Duna-Loyd vezérigazgatója.
* E levélben közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Beköltözhető **HÁZ** nagy telekkel, pincével, villannyal, telefonnal, vasúthoz, főteréhez közel, ipari célra, raktárnak alkalmas.
ELADÓ. Timár-utca 11. sz. TELEFON 10-92.

Ócska ólmot vesz
Hegedüs és Sándor Rt.
Piac-u. 49., második udvarban.

Bőrkalapok
már 25000 koronáért minden fazonban kaphatók.
Legszebb modell kalapok bársonyból és cilindrbársonyból legolcsóbban beszerezhetőek.
Lámpaernyő behuzást síhúttal festéssel is vállalunk.
Roboz Jolán
Szent Anna-utca 5.

VASÁRUK, BAKOS épület- és bútorgyártások, rezervek, vaskereskedésben.
Csapó-u. 88. Telefon 620.

KOSZTPÉNZT kifizetésre előfordul, idejében teladott **TÖZSDEI MEGBIZÁSOKAT** legelőnyösebben effektuál, **VIDÉKI MEGBIZÁSOKAT** pontosan teljesíti a Magyar Köztisztviselők s Állami Alkalmazottak Takarékpénztára Rt. Budapest, VII., Rákóczi-ut 76. Telefon: József 60-40, József 135-32. Sürgőseim: **Cobden bank.**

**Fűszer-
szakmában**
jártas helybeli
ÜGYNÖKÖT
azonnali felépítésre felvesz
FRIEDMANN és ASZTALOS
cég Széchenyi-utca 6. szám.
Ugyanott **irodai munkára** képes kisasszony is felvétetik.

KARTON MARADÉKOK
érkeztek 10000 méter legjobbnál minőségű, métere 8000 kor.
Viszonteladónak árendámény.
RÉVÉSZ ÁRUHÁZ
Csapó-utca 21.

Tűzálló samottégla,
samottliszt, kályhatapaszt, tűzálló, és mintázó agyag
Tóth József kerámikusnál,
Timár-u. 11. Telefon 10-92.
kapható.

**Tőzsdén jegyzett
töredék-
részvényeket**
előnyösen veszek és adok.
MEGBIZÁSOKAT
tőzsideidő alatt is felveszek és teljesítek.
MAGÁNFORGALOMBAN
adásvétel megbízásokat előnyösen eszközök. Állam vett papírokat díjmentesen haza hozom Tőzsdei ügyekben díjtalan felvilágosítással szolgállok. Joggyakorlásokat elvállalok

Máyer Béla
értékpapirkereskedő
Debreczen, Piac-u. 42.
Pannonia-udvar.
Telefon: 10-98.

**Magas jutalékkal
helyi ügynököt**
keres vegyészeti gyár.
Cím: Reichenthal Testvérek
Budapest, VIII., Róck Szilárd-u. 41.

LINOLEUM ÁRUHÁZBAN
Óriási választék futószőnyeg, padló- és asztalra való linoleum, függönyökben, gummikabátok nagy gyári lerakata legolcsóbb árak mellett
HAAS LIPÓT FERENCZ JÓZSEF UT 58. Telefon 9-63.
(Mezőháza mellett)

APRÓ HIRDETÉSEK

Apró hirdetések árá békéscsaba 10 szög 150 korona, minden további szög 15 kor. Vasár- és ünnepnapokon 19 szög 200 korona, minden további szög 20 korona. — Vastag betűkből szedett szavak kétszeresen számítanak.

VÉTEL

Ócska vasat
rezeit legmagasabb árat veszek. Elhasznált vasat kovácsoknak dupla vasért becsérellek. Nagyobb tételt háztól elszállítok.

STEINER,
Eötvös-utca 110.
TELEFON: 6-86.

Veszünk használt varrógépeket, kerékpárokat magas áron. Villanyfelszerelési anyagok, égők szerelőknél, viszonteladónak nagyban áron. Rosenberg és Hammer cégnél, Piac-utca 8. sz.

ELADÁS

Schmoll pasztát
olcsón vehetünk Stern festéküzletében Piac-u. 10, Bikával szemben.

Hencserék,
plüsch diványok, matracok stb. még mindig legolcsóbban beszerezhetőek Précz kárpitosnál. Javításokat jutányosan készíti Précz kárpitos, Hatvan-utca 41.

Mindenféle
butorok, hencserék, thonettszékek, rézgy, schöberlágy, ebédlo-krédenc legolcsóbban Hatvan-utca 34.

Betoncserép

kliváló tartós, gazdaságos, valamint cementlapok, kutygyűrűk, folyamkavics és homok legolcsóbban beszerezhető Krausz Albert cementárúgyárában Debreczen, Kishegyesi-ut 2. Kisállomás mellett. Telefon 307.

Tengeri,
örlemények, liszt- és terményraktár Király-utca 4. nagyban és kicsinyben kapható.

Portlandcement,
mozaik lap legolcsóbban a Debreczeni Műgyár Rt.-nél Fűrdő-utca 2. sz. alatt kapható.

Köszén

kizárólag vagon tételekben, üzemi és házi fűtésre. Bányá: Disznóhorvát, Kazincz és Kuzityán. Fa- és szénkereskedelmi vállalat Debreczen, Csapó-utca 28. Telefon 449.

**Iskolás-
leányok**

az összes kézimunka-anyagokat olcsón szerezhetik be Szilágyi Lajos, kézimunka és műhímző vállalata Debreczen, Széchenyi-utca 1.

Személyautó
négy üléses 18 HP, üzemi-állapotban eladó. Szent Anna utca 46. Telefon 10-79.

**Retorta
bükkszázén**

megérkezett. Belföldi és porosz készítésű, kovács készítésű, hasábos és aprított tűzifa Gabányi Sándor utóda cégnél, Csapó-utca 28. Telefon 449.

Száraz tűzifát
azonnali házhoz szállít
Unió-fatelep Ispoly-telep 1. Telefon 7-79.

Káposzta,
kelkáposzta, kalarabé nagyobb tételben eladó. Adler, Hatvan-utca 13., emelet.

Eladó beköltözhető házak: Fűvészkert-utcán 5 szoba, fűrdőszobás családi ház. Arany János utcán 6 szoba, fűrdőszobás családi ház. Batthyány-utcán 5 szoba, fűrdőszobával. Széchenyi-ut elején modern háromszobás, üvegverendés villa, 2000 négyszögöl kerítéssel. Hock ingatlanforgalmi iroda, Szent Anna négy.

Szováti cserép

azonnali szállításra és raktárról legolcsóbban árban beszerezhető Rosenfeld építkezési anyagok telepén, Salétrom u. 12.

Eladó beköltözhető
családi ház. Tócskerti, Faiskola-utca 7. szám, a Kisállomáshoz öt percrenyire. Értekezni lehet a helyszínen özv. Polgári Gáborné tulajdonossal.

Butor,
complett háló, salon, tükrök, asztalok, gyermekágy, férfiöltöny és cipők, minden teljesen jó és tiszta, eladó. Hatvan-utca 13., emelet.

Zongora
vagy pianó havidékre kerestetik. Ajánlatok teendők Darabos-utca 13.

Sertésnek
való bargonya a nagyállomásnál olcsón kapható.

Tele hálószoza
szép, legmodernebb kivitelben új, olcsón eladó. Hatvan-utca 34.

Plüsch szőnyegek,
átvető függönyök eladók. Cím a kiadóhivatalban.

KERESLET

Aranyat,
ezüstöt, briliánsot, zálogcédlut és hamis fogakat vesz legmagasabb napi áron Steiner Mihály, Hatvan-utca 2. szám, I. emelet.

Ügynököt
tűzifa szakmában keres Fischer Elek, Károly Ferencz József ut 20.

Több évi
gyakorlattal bíró könyvelő megfelelő állást keres. Cím a kiadóhivatalban.

**Kifutó
fiut vagy
leányt**
felvesz a
HEGEDÜS ÉSSÁNDOR
rt. nyomdai osztálya,
PIAC-UTCA 49.



Kisebb
borospincét vagy raktárhelyiséget vennék bérbe. Cím a kiadóhivatalban.

VEGYES

Aranyat,
ezüstöt, briliánsot a legmagasabb árban vásárol **Kátai ékszerkereskedő, Piac-utca 19., II. em.** Telefonhívásra házhoz megy. Telefonszám 624.

Legolcsóbban
fest és tisztít Weisz kelme-festő, Arany János-utca 9. Gyász esetén 24 órában belül készülnek.

Elektromos
gépek, villanymotorok dinamókat tekercsel, javít, vesz, elad, cserél. Villamos szerelési anyagokat és izzó lámpát a legolcsóbb napi árban szállít Földvári. Debreczeni Első Elektrotechnikai gyár Debreczen, Széchenyi-utca 55. Telefon 168.

Órák,
ékszer javítása pontosan és olcsón eszközöletik. Stassek és Blattner. Csapó-utca 12. Telefon 11-17.

Kárpitosműhelyt
nyitottam Arany János-utca 30. sz. alatt. Vállalok mindenféle kárpitos munkát, mérsékelt munkadíjak mellett. Műhelyemben készült mindennemű munkáért felelősséget vállalok. Nuszbaum Mihály, Szántó kárpitosmester volt első segédje.

Hová
oly gyorsan? A zsigvársárra megyek ruhát vásárolni. Főlölesleges, mert **Tegdesnél** szövetből rendelhetsz utat azért a pénzért! Próbáld meg! Péterfia-utca 42.

Mozekült óras
szakszerűen és meglepő olcsón vállalt javításokat Rákóczi utca 36. sz.